

Куоталаһы диевнигэ (БАЛАБАН ЫЙЫН 8 КҮНҮНЭБИ ТҮМҮГҮНЭМ)

Table with 4 columns: Name, Otmut akseppa, Kыйbаn (тонна), Бирр кингэ (тонна). It lists names like Карл Маркс, Игнатьев Н. Н., Дорогунов П. И., Софроньев Н. Е. under sections like МЕХАНИЗИРОВАННАЯ ЗВЕНОЛАР, МЕХАНИЗИРОВАННАЯ АГАРДААХТАР, and КОЛӨ-ИЛИИ ЗВЕНОЛАРА.

Саха народнай поэта Эллэй итинник тыллардаах үлэһит дьахтары айхалдьыр кэлиэ ырыа буолбут «Өкүлүү» диек хоһоонон билигин ага колдунна дьон үгүстөрө биллэлэрэ буолду. Советскай быһаас бастагы хардыылара, маңнайгы пэтилеткалар ыыргыһардэ сир ахсын байыларын өкүлүүнэлэрин үскөттөрө. Кинилэр этилэр батталга озорбут саха дьахталларын бастагы хараначчылар, сана олову уһансааччылар.

Учүгэй дьон туһунан «ӨЛҮӨНЭ БИЭРЭГЭР ӨКҮЛҮӨН БАРАХСАН...»

Чичигинов, иккис тракториһа Н. Н. Чичигинов буоланнар Кулаадьама, Ат Байыт кизэ нөлөмө чарагынын быһагынах баһыналарын кыраһын тизэ уурбуттара. Оччолорго трактор тохтооҥ турара табыллыбат ээс; күнүөрү-түүнэри солбуһса сылдьан үлэтиллэрэ.

17 чаас үлэтир эбиһит. Ол сылларга оройуонга сут-кураан бүрүүлэбитэ, онуоха сэрэн ылардара эбиһэлэспиттэ. Уматыс, оҕууох кэмчи, сэлпээс чаас, туттар инструмент диев суоҕун кэриэтэ этэ. Уматыгы оройуон киинэттэн атынан таһаллара. Оо, олуе да күмү буолара. Ошук уеулуобуйаа дьулуһан үлэһээн быһааммайтын мэхдэн толорорбут. Сорозор тоҥо, сорозор ачыккаан да ылардаахпыт, үлэ үлүскэһитэр мэккүһүнүгэр угуйбакка кэриэтэ сылдьарбыт. Кэлин опытыран сезэмэ 300-400 гектарга тийэ быстарар буолбутум.—дизэ ахтар оройуон бастагы тракторист дьахталларыттан биһрдэстэ.

бу күүрээһээх сыллар төлөннөрүнүн орукуйбут үлэ дьонун бастык оралтара буолан кини өйүгэр еруу тыһыахтар, бөбүһээһилим элэрдэр. Ол сыллардаагы ударнай үлэ кэрэһиттэ «Үлэ» килбиһин кини медал, РСФСР Тыатын хаһайыстыбатын социалистическай куоталаһыга туйгуна аһах, Саха АССР Тыатын хаһайыстыбатын министерствотын, ЦЕСЛКС обкомун, ССКП уонна комсомол райкомнары, райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталара, Хайҕал илиистэре уонна дипломнар, көмүстүү долгуннар баһыналартан уһаарыллаах тахсан; билигин бочуоттаах ыһыһалытга олорор Февронья Дмитриевна архивкалар сымтаалар. Үлэһит киһи, отутуе сыллардаагы комсомолка Ф. Д. Соловьева сэмэй оловун холобурдара үүнөр көлүөнэни Ыһырааллар дохеун үлэ Орғулар күүрөһкөтөр. Сырдыыллар кэлэр үйэ Элбөт үгүһүнүнүн. Н. СОЛОВЬЕВ, бииһи общество көрр.

СҮӨҦҮНҮ ПЛОЩАДКАЛАРГА УОТУУ

1977 сыл күһүнүттэн кэһинки хонор сарайдыла «Ньурба» совхозна кыра сүөһүү аналлаах площадькаларга туруоран уотуу саҕаламмыта. Ити сыл ТХСНЧИ наукай үлэһиттэре озорбут быраһымантарын быһытыннан Ньурбачаан отделениетэ, тар 200 сүөһүгэ аналлаах площадька тутуллубута. Чаһаанда отделениеттар эмнэ хаалан турар хотону туһунаан сүөһү аһымар күкүүрүн озорон, дол тутан, уу ылар механизацияланан, 200 сүөһүү уотгар сиргэ озорбунут.

кэһинки хонор сарайдыла «Ньурба» совхозна кыра сүөһүү аналлаах площадькаларга туруоран уотуу саҕаламмыта. Ити сыл ТХСНЧИ наукай үлэһиттэре озорбут быраһымантарын быһытыннан Ньурбачаан отделениетэ, тар 200 сүөһүгэ аналлаах площадька тутуллубута. Чаһаанда отделениеттар эмнэ хаалан турар хотону туһунаан сүөһү аһымар күкүүрүн озорон, дол тутан, уу ылар механизацияланан, 200 сүөһүү уотгар сиргэ озорбунут.

устатыгар хэс биһрдии сүөһү ортотунан 30,1 килограмм эбиһэлбитэ. Сууккатаагы эбиһэлэ 935 грамм. на тэһиспитэ. Туттарыллыбыт эт биһр центнер тыһынаах ыйаһымын сыманата 290 солкуобай 68 харчыга турбута. Түмүгөр уотууга турбут сүөһүттэн совхоз 142086 солкуобайдаах ыраас барыһы ылбыта. Биһр центнер эбиһэлэ себестомоһа 109 солкуобай 55 харчыга тэһиспитэ.

эбиһэлэни ыларга 5,8 центнер аһылык единицата ороскуоттаммыта. Иккэ болдоххо уотуу түмүгүн совхозна 252485 солкуобайдаах ыраас барыс киһрбитэ. Сорохтор сүөһүү уотууу иккэ болдоххо тарыһинни экономайическэ көдүүүһэ аһыах диек аарбаллар. «Сүөһү атырдыах балаҕан ыйдарыгар мөччирөттөн даҕаны бөйгөтө күөскө уойар»—диһлэр. Биһэлэн турар, атырдыах

бут кыра сүөһү этитер тас сым элбэх буолар, сорохторо эсэ бүрүһэ тас танааллар. Иккис болдоххо уотуу түмүгөр ыйаһынара надбавканы халсыах сүөһүлэри талаһ туроруулар. Күһүнүгү уотууу тарыһаҥтан ыла совхоз госу-дарствода туттарар сүөһүү уойууга лаша үрдэҕэ, надбавкада кыра сүөһүү туттарыы быдан элбээтэ. 1976 сыллаахха госу-дарствода туттарыллыбыт ыһах этин 68,3 бырыһыана эр үрдүк уойуулаарынан сыманаламмыта, 487 сүөһү надбавкада туттарыллыбыта. Ити сыл айы үнүн 1979 сыллаахха сүөһү 96 бырыһыана үрдүк уойуулаарынан сыманаламмыта, 1069 сүөһү надбавкада туттарыллыбыта.

Киевтээби «Меридианнар»

С. П. Королёва аатынан Киевтээри производственай холбоһук олоһуторун—көһөрүлө сыллар иккэ кылаастаах «Меридиан—210» уонна «Меридиан—211» радиоприёмниктары — атыһаалаарчылар — таһаарык ыһааллар. Түһсөһүлүк, сонрукук олоһулаарыт «Меридиан» — үрдүк эксплуатационнай таһаарыкыларын уратылаах. Кини аһымыҕа — универсальнай, элэкселлэр батареларыттан уонна 127 иһэһинэ 220 вольт кууруулаах көрөһөһүлүк тоһулан үлэһити сөл. Аһык диагональнай — үһүм, өрҕө, баст кылаас уонна аһык кылаас, сол-малардаах. Иһэһини Хасчыһыта госу-дарственай эмэһинан бөһүстөһүмүтэ. «Меридиан—211» — советскай экспорт предметта. Зөөдө ханһын саннараттар партиаларын Болгарияра, Венарияра, ГДР-тар, Польшада уонна Кубада ыһтар. СИМОННА: холбоһуу бастык үлэһитэ Елена Холодчскаа. «Меридиан» наһаа тоһуруу киһи күм аһык сыманалаагы сорударын аһары солорор. Ю. МОСОВИК фотота. (ССТА фотохрониката).

БАСТЫҦ ОПЫТ. МАНЫ ТУҦАНЫҦ!

1977 сыллаахха иккэ от-делениетэ үстүү иһиһлээх иккэ звено 436 сүөһүү уоннута, 29 хонук устатыгар биһрдии төбө ортотунан 16,4 килограмм эбиһэлбитэ. Сууккатаагы эбиһэлэ 568 граммга тэһиспитэ, 15 сүөһү 50 бырыһыаннаах, 90 сүөһү 35 бырыһыаннаах надбавкада туттарыллыбыта. Туттарыллыбыт сүөһүттөн 389-ла ортону үрдүк уойуулаарынан сыманаламмыта. Биһр центнер эт сыманата 248 солкуобай буолбута, биһр центнер эбиһэлэ себестомоһа 199 солкуобай 15 харчыга тэһиспитэ. Биһр центнер эти ыларга 10,7 центнер аһылык единицата ороскуоттаммыта. Совхозна 79081 солкуобайдаах ыраас барыс киһрбитэ.

тэ. Биһр центнер эбиһэлэни ыларга 0,42 центнер аһылык единицата ороскуоттаммыта. Аһыкты сымга урукуу сымга тэһиспиттэ иһиһ төгүз албах—1509 сүөһүү уойуннунт. Үс площадька иһиһ болдоххо, биһр площадька биһр болдоххо үлэһэлбиттэ. Бастагы болдоххо 624, иккискэ 895 сүөһүү туруорбуннунт. Бастагы болдоххо атырдыах ыйык 15 күнүттөн балаҕан ыйык 15 күнүгэр дээр туруоран уотарга быһаарыммыһыт. Ону бөһара сорох отделениетларга арыһый хойууланнар, 20 чыһыһылааттан туруорбуннунт. Баһтаһы болдох сүөһүлэрэ суукка аһык ортотунан 1227 грамм, иккис болдох сүөһүлэрэ 843 грамм эбиһэлбиттэ, 115 сүөһү 50 бырыһыаннаах, 381 сүөһү 35 бырыһыаннаах надбавкада туттарыллыбыттара. Биһр центнер эт сыманата 265 солкуобай 36 харчы буолбута. Биһр центнер эт себестомоһа урукуугаагар иһиһ төгүз намтатылаан, 124 солкуобай 46 харчыга тэһиспитэ. Биһр центнер

ыйыгар уонна балаҕан ыйык бастагы декадатыгар мөччиргэ уойар сүөһү сууһаада 800—900 граммга тийһи эбиһэлэни биһрэн сөһ. Ол эрээри сүөһү барыта биһрдик уойар буолбатах. Кыра саастаах сүөһү мөччирөһтэ уойуугу гар этитер тас сым кыһаһа үскөһөһөт. Итиһи төһө билиһи совхозкут сым айык үгүү тыһыһаҥтан таһса сүөһүү госу-дарствода туттарыттан удаһан агара 16—18 ый саастаах буоларын уонна уотар площадьалар кыһанталара билиһи даҕаны кыратын учуоттааһа, элбөх сүөһүү иккэ болдохтоһон уотуу быдан барыһаах курдук. Бастагы болдоххо госу-дарствода туттарыллар кыра саастаах, мөччирөһтэ кыһаһа уойуу сүөһү мөлтөх сүөһүлэри хаһан уотууга туруоруулар. Этиһэлитин курдук, иһиһини сүөһү мөччирөһтэ уойан этитер тас сым кыһаһа үскөһөһөт, ошон куһа-таһа төһө да тоһорууу иһиһ, үрдүк уойуулаарынан туттарыллыбыта аһыах буолар. Уотар площадькада туруоруулау-

буһ кыра сүөһү этитер тас сым элбэх буолар, сорохторо эсэ бүрүһэ тас танааллар. Иккис болдоххо уотуу түмүгөр ыйаһынара надбавканы халсыах сүөһүлэри талаһ туроруулар. Күһүнүгү уотууу тарыһаҥтан ыла совхоз госу-дарствода туттарар сүөһүү уойууга лаша үрдэҕэ, надбавкада кыра сүөһүү туттарыы быдан элбээтэ. 1976 сыллаахха госу-дарствода туттарыллыбыт ыһах этин 68,3 бырыһыана эр үрдүк уойуулаарынан сыманаламмыта, 487 сүөһү надбавкада туттарыллыбыта. Ити сыл айы үнүн 1979 сыллаахха сүөһү 96 бырыһыана үрдүк уойуулаарынан сыманаламмыта, 1069 сүөһү надбавкада туттарыллыбыта.

С. ИВАНОВ, «Ньурба» совхоз кылааһынай зоотехника.

